

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเป็นผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลปากชม เพื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการขยะของบ้านคกไผ่ และเพื่อพัฒนารูปแบบระบบการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวและชุมชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของบ้านคกไผ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารการจัดการขยะของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

- 3.1.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.3 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการดำเนินการเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หรือ รูปแบบแบบสอบถาม

3.1.1 ประชาชนและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่มีทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านคกไผ่ ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย ซึ่งเป็นชุมชนนำร่อง กำหนดให้หน่วยในการวิเคราะห์ คือ จำนวน (คน) มีประชากรเป้าหมาย ได้แก่

1.ประชากรเป้าหมาย

1.1 ตรวจสอบข้อมูลชุมชนหรือหมู่บ้านที่อยู่ในท้องที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย พบว่า มีทั้งสิ้น 11 หมู่บ้าน แต่ในกรณีศึกษาครั้งนี้ นักวิจัยได้เจาะจงกลุ่มตัวอย่างประชากรเป้าหมาย คือ หมู่ที่ 6 ชุมชนบ้านคกไผ่ ตำบลปากชม อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดเลย

1.2 ข้อมูลจำนวนครัวเรือนของชุมชนบ้านคกไผ่ จากองค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย พบว่า มีประชากรรวม 623 คน เป็นชาย 317 คน หญิง 306 คน จำนวนหลังคาเรือนมีทั้งสิ้น 172 หลังคาเรือน

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือสมุดจดบันทึก ปากกา ดินสอ กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (รูปแบบการถามแบบปลายปิด) และแบบสัมภาษณ์ (รูปแบบการถามแบบปลายเปิด) กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บได้ทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกภายในครัวเรือน ภูมิภาค อาชีพหลักของครัวเรือนในปัจจุบัน รายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และพื้นที่บริเวณที่อยู่อาศัย ของบุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านคกไผ่

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนโดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ใช่และไม่ใช่

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ คะแนนตั้งแต่ 1-5 แต่ละระดับคะแนนจะมีความหมายดังนี้

ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในระดับ มากที่สุด ให้ 5
ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในระดับ มาก ให้ 4
ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในระดับ ปานกลาง ให้ 3
ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในระดับ น้อย ให้ 2
ความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในระดับ น้อยที่สุด ให้ 1

กำหนดช่วงคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจของประชาชนและรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในองค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยมีเกณฑ์การแปลผล ค่าเฉลี่ย (X)

ตอนที่ 4 รูปแบบและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ได้แก่ แหล่งที่มาของขยะมูลฝอยและภาชนะที่ใช้รองรับ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ภาชนะที่ใช้รองรับ การใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย การจัดการหรือการกำจัด และปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน

3.2 วิธีการดำเนินการเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หรือ รูปแบบแบบสอบถาม

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นในเรื่องขยะจากการท่องเที่ยวริมโขงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนขององค์กรท้องถิ่นบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย โดยเป็นรูปแบบของการสัมภาษณ์ (แบบปลายเปิด) ซึ่งมีทั้งหมด 3 ประเด็นดังนี้

- ประเด็นที่ 1 สถานการณ์/จำนวนในปัจจุบัน
- ประเด็นที่ 2 ความรู้เรื่อง การลดปริมาณขยะ/เล่าให้ฟัง
- ประเด็นที่ 3 การทำบรรจุภัณฑ์/ป้าย

3.1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษา

2) การศึกษา สืบหาพื้นที่เขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย ในการสำรวจทางระบบอินเทอร์เน็ตผ่าน Google search การลงพื้นที่ภาคสนาม และการพูดคุยปากต่อปาก

3) วิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดการสร้างความรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมทุกด้าน

4) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อปรับแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องมากขึ้น

5) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปทดสอบเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง ซึ่งกลุ่มของการทดสอบ ได้แก่ ชุมชนบ้านนาอ้อ จำนวน 30 ชุด และจากการที่ได้นำไปทดสอบแล้ว ได้นำมาปรับแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้มีความถูกต้องมากขึ้น

6) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลหรือกลุ่มประชากรเป้าหมายในเขตพื้นที่บ้านคกไผ่

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเป็น 3 ลักษณะ คือ

1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังพื้นที่ บ้านคกไผ่ องค์การบริหารส่วนตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัดเลย

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้มา ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ผลต่อไป

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากภาคสนามและได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องอย่างสมบูรณ์เมื่อผู้ทำการศึกษาค้นคว้า ได้นำแบบสำรวจและนำแบบสอบถามที่เก็บคืนได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถาม ดังนี้

1) การตรวจแบบสอบถาม การตรวจความถูกต้องของแบบสอบถาม ทำ 2 ครั้ง คือในระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังจากการเก็บข้อมูลภาคสนามแล้ว

2) การเตรียมแบบสอบถามเพื่อลงรหัส โดยการกำหนดหมายเลขแบบสอบถาม

3) การตรวจสอบหาความสอดคล้องของตัวแปรรหัสต่างๆ

4) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป IBM SPSS Statistics 17.0

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ ในการระดมความคิดเห็นทำโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ความคิด

3.1.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน